

LB-2006-71754 - RG-2006-1395

INSTANS:	Borgarting lagmannsrett - Kjennelse.
DATO:	2006-05-29
DOKNR/PUBLISERT:	LB-2006-71754 - RG-2006-1395
STIKKORD:	Strafferett. Privat straffesak mot politidistrikt. Foretaksstraff. Borgerlige rettskrav. Straffeloven § 48a. Straffeprosessloven § 3 jf. § 429.
SAMMENDRAG:	I privat straffesak mot bl.a. Oslo polidistrikt var det krevd foretaksstraff og erstatning. I likhet med tingretten kom lagmannsretten til at det var adgang til å fremme borgerlige rettskrav mot politidistriktet i forbindelse med straffesaken, selv om distriktet er en offentlig myndighet som ikke ville kunne være et rettssubjekt i en sivil sak. Det ble lagt avgjørende vekt på at en slik løsning passet best med straffeprosesslovens system samt reelle hensyn.
SAKSGANG:	Oslo tingrett TOSLO-2005-173756 - Borgarting lagmannsrett LB-2006-71754.
PARTER:	A, B (Advokat Per Danielsen) mot Oslo politidistrikt, Anstein Birger Gjengedal, Justis- og politidepartementet (Advokat Ole Wetlesen Borge).
FORFATTER:	Lagmann Ola Dahl, lagdommer Vincent Galtung, lagdommer Espen Bergh.

Saken gjelder kjæremål over avvisning av borgerlig rettskrav i privat straffesak.

Ved stevning 01.12.2005 til Oslo tingrett har B og A reist privat straffesak mot politimester Anstein Gjengedal og Oslo politidistrikt. Når det gjelder Oslo politidistrikt, er det krevd at det ilegges foretaksstraff, og at det idømmes å betale erstatning for skade av ikke økonomisk art. I tilsvaret 06.01.2006 har Oslo politidistrikt gjort gjeldende at det borgerlige rettskravet mot Oslo politidistrikt må avvises da distriktet ikke har partsevne.

Etter forberedende rettsmøte avsa 06.04.2006 Oslo tingrett kjennelse med slik slutning:

Saken fremmes, også når det gjelder det borgerlige rettskrav mot Oslo politidistrikt. Kravet om sikkerhet for saksomkostninger tas ikke til følge.

Oslo politidistrikt har i rett tid påkjært avgjørelsen om at det borgerlige rettskravet fremmes, til Borgarting lagmannsrett. B og A har tatt til motmæle.

Den kjærende part har i korte trekk anført:

Det kan ikke fremmes borgerlige rettskrav mot Oslo politidistriktet da distriktet verken har partsevne eller prosessuell handleevne.

Det følger av strl. § 48 a annet ledd at underliggende forvaltningsorganer, som politidistrikter, kan straffes. Forarbeidene berører imidlertid ikke spørsmålet om det også kan rettes borgerlige rettskrav mot « offentlig virksomhet » som en del av straffesaken. Ordlyden i strpl. § 3 taler med styrke mot at det er en slik adgang, idet kjæremotpartene ikke har noe rettskrav mot Oslo politidistrikt. Pliktsubjektet for et oppreisningskrav er staten v/ Justis- og politidepartementet. Hvis det borgerlige rettskravet tillates fremmes, vil man for disse sivile kravene operere med et partsevne- og handleevnebegrep som manifest avviker fra de alminnelige regler innen sivilprosessen. At det for de fornærmede kan være praktisk å slippe å måtte føre en separat sivil sak mot staten, kan ikke være avgjørende.

Det er nedlagt slik påstand:

Det borgerlige rettskrav mot Oslo politidistrikt avvises

Kjæremotpartene har i korte trekk anført:

Sterke prosessøkonomiske og praktiske grunner tilsier at de borgerlige krav behandles sammen med straffekravet. Den kjærende part viser til at Oslo politidistrikt er et foretak, men det er ikke dermed sagt at foretaket ikke har sivilprosessuell handleevne. Ordlyden i strpl. § 3 støtter det syn at borgerlige rettskrav kan rettes mot politidistriktet idet foretaket må anses som « siktet » i lovens forstand.

Det er nedlagt slik påstand:

Kjæremålet forkastes

Oslo Politidistrikt tilpliktes å betale kjæremålsmotpartens saksomkostninger med kr 5.100,- med tillegg for mva. regnet fra forfall til betaling skjer.

Lagmannsretten er kommet til samme resultat som tingretten.

Adgangen til å fremme borgerlige rettskrav i en straffesak er regulert i strpl. § 3 og kap. 29. Disse reglene gjelder også for private straffesaker, jf. § 429. I strpl. § 3 første ledd er det fastsatt at fornærmede på nærmere angitte vilkår kan fremme *rettskrav* mot *siktede* i forbindelse med straffesaken.

Det følger av straffeloven § 48 a at et straffekrav kan rettes mot Oslo politidistrikt idet distriktet må anses som et foretak i lovens forstand. Det er således ingen tvil om at politidistriktet må anses som siktet i relasjon til bestemmelsen i strpl. § 3. Lagmannsretten finner det også mest naturlig å forstå bestemmelsen i § 3 slik at det er siktede som må anses som subjekt for det rettskravet fornærmede mener å ha, selv om siktede er en offentlig myndighet som ikke ville kunne vært et rettssubjekt i en sivil sak. En slik løsning samsvarer best med straffeprosesslovens system og de praktiske, økonomiske og prosessuelle hensyn som begrunner adgangen til å behandle borgerlige rettskrav i straffeprosessens former. Det er heller ikke noe i forarbeidene til reglene om foretaksstraff som tilsier at fornærmede skulle være avskåret fra å kunne å fremme et borgerlig rettskrav i en situasjon som foreliggende. Lagmannsretten kan heller ikke se at de formelle betraktningene som fremholdes av den kjærende part, kan skape reelle vanskeligheter av betydning. Det vises i denne sammenheng til at straffesaken under enhver omstendighet vil kunne utløse et krav om erstatning i form av saksomkostninger. Videre påpekes at etter den tidligere ordningen med erstatning for uberettiget forfølgning, var det påtalemyndigheten som var statens partsrepresentant og utbetalingen av erstatning skjedde fra det politidistrikt hvor saken hadde sitt utspring, se Bjerke/Keiserud: Straffeprosessloven, 3. utgave, s. 1373. At et politidistrikt er motpart i forhold til et erstatningskrav er således ikke ukjent.

Kjæremålet blir etter dette å forkaste.

Saksomkostningsavgjørelsen utstår til den avgjørelse som avslutter saken, jf. strpl. § 440 første ledd, jf. tvml. § 179.

Kjennelsen er enstemmig.

Slutning:

Kjæremålet forkastes.